"ఈ ప్రపంచం ఒక వ్యాపార సంస్థ. ఇక్కడ సరుకులతో మాత్రమే వ్యాపారం చెయ్యరు. మనుషులతోనూ, వారి మనస్తత్వాలతోనూ చేస్తారు."

రోడ్డుమీద పాదరసం ప్రవహిస్తున్నట్లుంది ఎండ. తలుపు లేసుకుని ఇంట్లో పడుకుంటే చల్లగా, హాయిగా వుంది. పుస్తకం పట్టుకుని మంచంమీద వాలాను. మాగన్ను నిద్ర పట్టేసింది.

"స్టీలుసామాన్లే...." అనే గ్యాస్ హారన్ లాంటి కేక నా చెవుల్లోంచి దూసుకుపోయింది. ఉలిక్కిపడి లేచాను. సమయం ఒంటి గంట అయింది. చటుక్కున తలుపు తీసి వరండాలోకి వచ్చి—

"ఏయ్ స్టీలు సామాన్లూ" అంటూ కేకేశాను. నా గొంతు జీరబోయింది. నిద్ర లోంచి లేవడంవల్ల గట్టిగా అరిస్తేనేగాని మాట పెగిలి రాలేదు.

అతనొచ్చి బుట్ట దింపాడు. దాన్నిండా రకరకాల స్టీలుసామాన్లు తళతళా మెరుస్తున్నాయి. అందులో వుంది నేను ఎప్పటి నుంచో కొనాలని మోజుపడుతున్న స్టీలు క్యారియర్. అదెంతో ముద్దుగా, చూడ ముచ్చటగా వుంది. దాన్నిండా ఏలడ్డూలో, చక్రాలో చేసి పెడితే పిల్లలు నాలుగు రోజులు హాయిగా తింటారు. ఎవరేనా చూసినా దర్జాగా వుంటుంది అనిపించింది.

నేను లోపలికెళ్ళి బట్టల మూట తెచ్చాను. అతను అన్నీ విడదీసి, యెంపిక చేస్తున్నాడు. ముఖంలో ఏ భావం కనిపించకుండా వాటిని లెక్కపెడుతూ పరీక్షిస్తున్నాడు. అన్నీ మంచి బట్టలే అస్సలు చిరగలేదు. కొన్ని కాస్త వెలిశాయేమో; కొన్ని కాస్త పాతబడ్డాయేమో— అంతే.

అన్నీ లెక్కచూసి ఒక చిన్న గిన్నె తీసి చూపించాడు. నాకు వొళ్ళు మండిపోయింది.

"ఏమయ్యా! ఇన్ని బట్టలకీ ఇదా యిచ్చేది? ఏం వద్దులే" అంటూ బట్టలు నావైపు లాక్కున్నాను.

"అన్నీ నలిగాయమ్మగారూ— అంతకు మించి ఏమీ రాదు" అంటూ నసిగాడు.

"ఏమిటీ —! నాలుగు చీరలు, రెండు ప్యాంట్లు, మూడు షర్టులు, పదహారు జాకెట్లు, పది చిన్న చొక్కాలు – ఇన్నిటికీ ఏమీ రాదా. పోనీలే వద్దులేనాయనా" అన్నాను బెట్టుగా.

"దానికేముందండీ? మీకు కావల్సిందేమైనా వుంటే అడగండి" అన్నాడు బేరాన్ని వదలకుండా.

"ఈ క్యారియర్ ఇస్తే ఇయ్యి" అన్నాను ఖచ్చితంగా. "పైన యిరవై రూపాయలిస్తే అదొస్తుంది" అన్నాడు.

పైసాయివ్వను. అయినావద్దులేనాయనా యెవరికేనా యిస్తే పుణ్యమైనా వస్తుంది" అని నేనంటూవుండగా బయట స్కూటర్ శబ్దమైంది.

"కిట్టదులేమ్మా" అన్నాడు బుట్ట యెత్తుకుంటూ. అనుకోకుండా ఆ సమయంలో ఆయన రావడం నాకెలాగో అనిపించింది. భయం వేసింది. ఆయన వచ్చే సమయం కాదు. అలాంటిది ఈ రోజు వచ్చారు

నేను బట్టలు లుంగచుట్టి లోపల పడేశాను. సామాన్లతను నా కంగారు గ్రహించినట్లున్నాడు. తట్ట తలమీద పెట్టుకుని కదిలాడు - నాలుగు వీధులు తిరిగి మళ్ళీ రావడం, బేరం మొదలుపెట్టడం వాళ్ళకి అలవాటే.

ఆయన చిరచిరలాడుతూ లోపలికొచ్చి తాడెత్తున లేచారు.

"నీకసలు బుద్ధిలేదు. ఎన్ని సార్లు చెప్పాను? పాత బట్టలతో వ్యాపారం

నమ్మజాలగలరా?

గోడ పునాదిగా పది లక్షల మంది కూలీలు

చైనాను పరిపాలించిన 'చిన్-షి-హుఆంగ్-టీ. క్రీస్తు పూర్వం రెండవ శతాబ్దికి చెందినవాడు. ఇతనే ప్రథమ చైనా చక్రవర్తి. ఇతనికి పదమూడు వేల నూటనలభై మంది ధర్మపత్నులు, 2,800 మంది కుచేల సంతానం. ఇక జీవితంలో ఈయన సాధించినది ప్రపంచపు ప్రసిద్ధమైన చైనా గోడ నిర్మాణం పూర్తి చేయడం, 1500 మైళ్ళ పొడవుండే ఈ గోడ పునాదులు గట్టిగా వుండాలని పది లక్షల మంది కూలీలను పునాదుల క్రింద పడవేసిన ఘనుడు. ఈ మహాత్ముడి పేరువల్లే 'చైనా' అనేది ఆ దేశపు పేరుగా స్థిరపడింది. ఆయన తుది కోరిక పురస్కరించుకొని యీయనతోపాటు ఈయన యావత్ కుటుంబం ఖననం చేయబడింది.

— బీబీజాన్

ఆదర్శం! నీ ఖరీదెంత?

ఇంద్రగంటి జానకీబాల

పద్దని. పాపం యెంతోమంది పేదవాళ్ళు వొంటినిండా బట్టలేక బాధపడుతూ వుంటారు. ఆ గుడ్డలు అలాంటివారికెవరికైనా యివ్వమనిలక్షసార్లుచెప్పాను. అయినా నువ్వు వినవు. సంస్కారం వొకళ్ళు నేర్పితే వచ్చేది కాదు" అంటూ చీదరించుకున్నారు.

"మంచివారే, అన్నిబట్టలు దానధర్మాలు చెయ్యటానికి మనమేమైనాలక్షాధికార్లమా? ఏం? ఒక స్టీలుగిన్నె వస్తే పోయిందేముంది? అయినా ఒక్క గుడ్డ చిరిగింది లేదు. పోనీ యిద్దామన్నా" అన్నాను.

"చిరిగిపోయాక ఇస్తే వాళ్ళేం కట్టుకుంటారు. మంచివి ఇవ్వటానికి మాత్రం మీకు మనసు రాదు" అని నిలేశారు.

నాకు భలే కోపమొచ్చింది.

"ఎన్ని బట్టలని యిస్తామండీ, మీకు బొత్తిగా ఏమీ తెలీకుండా వుంది. ఒకవేళ యిచ్చినా, వాళ్ళకేమైనా కృతజ్ఞతా—పాడా. ఒకటిస్తే అస్తమానూ కాల్చుకు తింటారు" అన్నాను రుసరుసలాడుతూ.

"ఓసి పీనాసిదానా! మనం వాడేసినవీ. పనికిరానివీకూడా సొమ్ము చెయ్యాలా: పాపం. మనింట్లో పనిచేసే లింగమ్మకి యిచ్చినా కట్టుకుంటుందిగా— నీ ఖర్మ నువ్వేడు. నేను చెప్పినా నువ్వువింటావా" అంటూ తాను తీసుకోవాల్సిన కాగితాలు తీసుకుని కాఫీతాగి వెళ్ళిపోయారు.

అందుకే మా ఆయనకేమీ తెలీదంటాను నేను. లేకపోతే పేదవాళ్లు, పేదవాళ్ళు అంటూ వున్నవన్నీ దానంచేసేస్తొంటారు. ఆయనుండగా ఎవరైనా ముష్టివాళ్లు వస్తే చాలు. ఆ రోజు ఇల్లు గుల్లే. చెప్పినా - ఇదిగో - ఇదే ధోరణి. మనం మాత్రం లక్షాధికార్లమా - నిజానికి లక్షలున్న వాళ్ళు పైసా విదపరు. మీ కెందుకీ బాధ అంటే వినిపించుకోరు. వితండవాదం మొదలుపెడతారు.

నా కిలాంటి ఆదర్శాలంటే వొళ్ళు మంట. పేదవాళ్ళుఅంటే ఎవరు? వొళ్ళు వొంచి పనిచెయ్యడం యిష్టంలేక. యెవ్వరేనా అప్పనంగా యిస్తే తీసుకోవటానికి సిద్ధంగా వుండేవారు.

ఈమాట ధైర్యంగా అంటాననే ఆయనకి నేనంటే కోపం. నాకు మంచిమనసు లేదంటారు. కఠినమైన దాన్నంటారు. దానగుణం లేదంటారు. ఏమన్నా అనుకోనీండి. నాకేమిటి? ఆయనేదో అన్నారని నిక్షేపంలాంటి పాతబట్టలు స్టీలు క్యారియర్ కొనకుండా ఆ దరిద్రపు మూకకి ఇస్తానేమిటి? మా ఆయనకి ఇప్పుడెంత చెప్పినా అర్థం కాదు. ఒక రోజు వస్తుంది. ఇంట్లో ఎంతో సామాను ఈ విధంగా అమర్చిపెట్టిననాడు ఆయనే అంటారు.

"నువ్వు చెప్పిందే నిజంసుమా" అని. నా కది ఖచ్చితంగా తెలుసు. అందుకే ఇప్పుడాయన తిట్టినా నేను ఓర్పుపట్టి వూరుకుంటున్నాను. ఆయనకేమీ తెలీదని సరిపెట్టుకుంటున్నాను.

* * *

కూర. పులుసు క్యారియర్లో సర్ది, అనసూయమ్మగారికి యిచ్చిరమ్మని పెద్దాడిని బ్రతిమాలుతున్నాను.

ఎలా విన్నారో వచ్చేశారు. "ఎందుకు వాళ్ళ కివ్వడం" అంటూ.

ౘ్రాడ్యుయేట్ కాలేరా?

బి.ఏ./బి.కామ్ 'ఎంట్రన్స్'

ఎట్టి విద్యార్హతా లేకుండా 20సం॥నిండిన వారు ఒక్క సం॥లో ఎంట్రన్స్ వ్రాసి (Andhra University) B. A./ B.Com ఇంగ్లీషు/తెలుగు మీడియంలో చదువ వచ్చును. అత్యున్నత పోస్టల్/ ఓరల్ శిక్షణ. తేలిక పద్ధతిలో వ్రాయబడిన నోట్సు. తక్కువ ఫీజు. వివరములకు ప్రాస్పెక్టసు రూ. 3/– ఎం.ఒ.

Director,
SREE LAXMI TUTORIALS.
Velpulavari St., Wahab chowk,
TENALI-522 201, (A.P)

శబ్దార్థ చంద్రిక

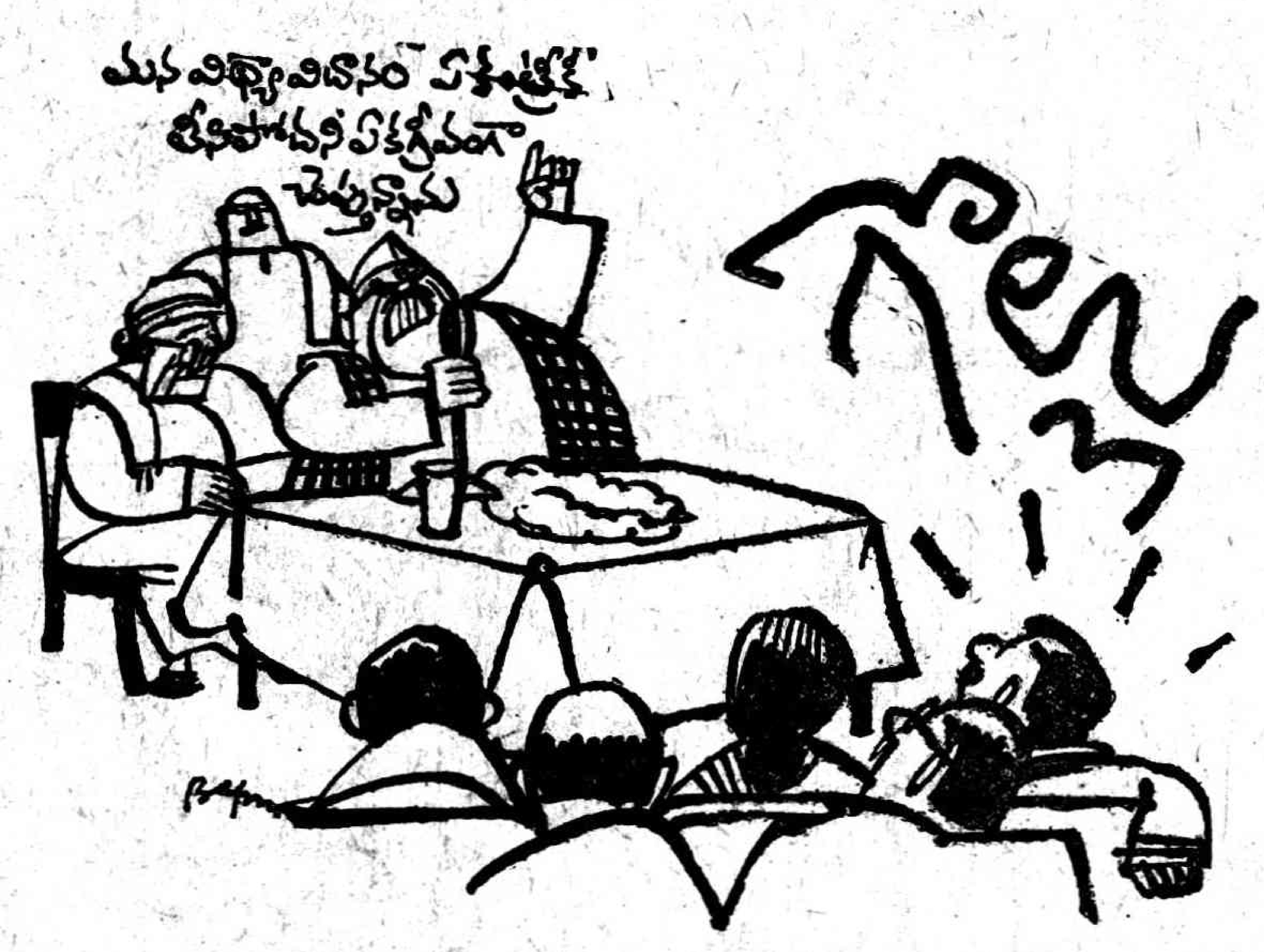

"పులుసు ఎంతో బాగా కుదిరింది. నా వంటలంటే ఆమె పడి చచ్చిపోతుంది" అని నెమ్మదిగా చెప్పాను.

"పాపం, ఆ లింగమ్మ అన్నంలోకి ఏదీ లేదు. ఏదైనా పెట్టమని అడిగి అడిగి వెళ్ళింది. దానికివ్వకపోయావా?"

"బాగుందండీ మీ వరస. ఇవేం పాచి పదార్థాలుకావు. వాళ్ళెంతో ఇష్టంగా తింటారని పంపుతున్నాను".

"ఏం ? లింగమ్మయితేఇష్టంగా తినదా? నీకు అడ్డమైన చాకిరీ చేస్తుందికదా, దానికేం పెట్టవే– ఆ అనసూయమ్మ నీకేం పని చేస్తుంది" అన్నారు చివరిమాట వెటకారంగా.

"చాల్లెండి ఎవరైనా వింటే నవ్వి పోతారు. వాళ్ళెక్కడ, వాళ్ళ అంతస్థెక్కడా, మనకి పనిచేసి పెట్టడమేమిటి?" అన్నాను కోపంగా–

ఏదో విధంగా యిలాంటి దెబ్బలాటలు, వాగ్వివాదాలు మా మధ్య ఎక్కువై పోయాయి. ఇంతకాలం ఒక మాట అని వూరుకునేవారు.

ఇప్పుడలా కాదు. తను అనుకున్నది పట్టుకుని వదలడంలేదు. నా చేత ఆ పని చేయించిగాని విడవటం లేదు. నా పాత గుడ్డల స్టీలుసామాను మీద నిఘావేశారు. మగాళ్ళు ఇలా ప్రతి విషయంలోనూ పట్టించుకుంటే భలే కష్టం. ఆ మాట ఎన్నిసార్లు చెప్పినా చెవికి ఎక్కదు. తన ధోరణే తనది.

* * *

నేను మంచి పని హడావిడిలో వుండగా అనసూయమ్మగారొచ్చారని మా పెద్దాడు చెప్పాడు. ఎక్కడ పని అక్కడ వదిలేసి ముందు గదిలోకెళ్ళాను. ఆమె ఎప్పుడూ రాలేదు. ఆమె మా ఇంటికి వస్తే నాకు గర్వంగా అనిపించింది.

"కామాక్షిగారూ, మీరూ పని తొందరలో వున్నారు. మేమూ వెళ్ళాలి. అందుకని రెండే మాటల్లో విషయం చెప్తాను. తర్వాత మీకు విశదంగా నేను వేరే చెప్తాను. ఈమె శ్రీలక్ష్మిగారని, పి. ఇ. గారి భార్య. మీరు, మేం మొదలు పెట్టబోయే కార్యక్రమానికి చెయ్యూత నిస్తారని వచ్చాం" అన్నారు. అనసూయమ్మగారు. నా కేమీ అర్థంకాలేదు. "మీకు నేనేం చెయ్యగలను?" అన్నాను.

"బీద సాదలకు సహాయం చెయ్యడం మా ముఖ్యమైన వుద్దేశం" అన్నారు.

నేనేం చదువుకోలేదు. ఉద్యోగం అదీ– అంటూ పూర్తి చెయ్యకుండానే ఆమె అందుకుని "మీకు చేతనైందే మంచి మనసు వుంటే చాలు. చదువులతో పని లేదు" అన్నారు.

నేను సరే నన్నాను. ఇద్దరూ మరొక నమస్కారం పెట్టి వెళ్ళిపోయారు——

ఇంతకీ ఏం చెయ్యాలో చెప్పలేదు.

* * *

అనసూయమ్మగారు చెప్పిందివిని ఆలోచనలో పడ్డాను. పేద పిల్లలకి పంచి పెట్టడానికి ఇంటింటి నుంచీ చొక్కాలు, లాగూలు, చీరలు, రవికలు పోగు చేస్తున్నారట. ఒక్క క్షణం నా మనసు పీకింది– అన్ని బట్టలు వూరికే యివ్వ

ప్రఖ్యాతి చెందిన!
ఖటావ్ మిల్లు వారి
★100% పాలియస్టర్ చీరలు
★ఫుల్‌వాయిల్, ఆఫ్‌వాయిల్ చీరలు
★షర్టింగులు, గ్లాసుకో ధోవతులు
★డ్రస్ మెటీరియల్సు, 2x2 రూబియాలాన్సు
★స్కూలు యూనిఫారంలు_వగైరాలకు
విజయ షో రూమ్
ప్రత్యేక ఖటావ్ మిల్లు వస్త్రముల షోరూమ్
J.D. హాస్పటల్ రోడ్డు,
గవర్నరుపేట.........విజయవాడ-2.

దైవసృష్టి టైలర్ పుస్తకాలు

కలలో దేవుడు నేర్పినది జాకెట్ల రకాలు 100 బెల్ ప్యాంట్, లాకులు 80 షర్టు వగైరా కటింగ్ 3 వేల బొమ్మలతో 360 ప్లాను 400 పేజీలు రు. 40/– ప్రజలు పత్రికా ప్రశంసలందిన 35 రకాలు స్వయంగా కత్తిరించి కుట్టేది 424 పేజీలు 500 బొమ్మలు రు. 25/- తెలుగు. అడ్వాన్సుగా రు. 5/- పంపాలి.

జి. పున్నారావు చౌదరి, రచయిత,
మోపర్రు, తెనాలి తాలూకా 522 312.

అంటే. పోనీ కొన్నే యివ్వొచ్చులే అని సరిపెట్టుకున్నాను. కాని దీనివల్ల ఇంట్లో నా పరపతి మావారి దగ్గర పెరుగుతుంది. మా వారు ఎంతో ఆనందిస్తారు. అందుకే సరే అన్నాను.

ఆ రోజు రాత్రి మా కార్యక్రమం మా వారికి చెప్పాను. ఆయన ఎంతో సంతోషించారు. వెంటనే ఓ యాభై రూపాయలు తీసి నాకిచ్చారు. "నీకు కావాలనుకున్న స్టీలు క్యారియర్ కొనుక్కో" అన్నారు.

మా ఆయన అమాయికత్వానికి నవ్వుకున్నాను. పోనీలే ఓ యాభై బహుమతి దొరికిందని ఆనందించాను. ఏవో కాసిని బట్టలు ఒక్కసారి యిచ్చాను. ఎప్పుడూ యిస్తారేమిటి? అనుకున్నాను. ఆయన దగ్గర నా హోదా పెరిగింది.

భీభత్సంగా తెల్లవారిందారోజు. ఒకటే ఈదురు గాలి. కుండపోత వర్షం. నల్లగా, భయంకరంగా తాడెత్తున మేఘాలు పరుగులు పెడుతున్నాయి. ముప్పై ఆరు గంటలు తుఫాను అని రేడియో ఘోషిస్తోంది. నూటయాభై, రెండు వందల కిలో మీటర్ల వేగంతో పెనుగాలులు వీస్తాయని హెచ్చరిస్తోంది. నాకు భయంగా వుంది. మా వారు వూళ్ళో లేకపోవడంతో మరీ కంగారుగా అనిపిస్తోంది.

గడియారం ముందుకు కదులుతోంది. మధ్యాహ్నమైంది. సాయంత్రమైంది. రాత్రయింది. మార్పేమీ లేదు. ఒకటే చీకటి. సూర్యుడు ఉదయించనూ లేదు. అస్తమించనూ లేదు.

చిన్న ట్రంకుపెట్టెతో, ఇద్దరి పిల్లల్ని నడిపించుకుంటూ వానలో తడుస్తూ లింగమ్మ వచ్చి గుమ్మంలో నిలబడింది.

"అమ్మగారూ! కృష్ణ పొంగుతోందంట. లేచి పొమ్మన్నారు. ఈ రాత్రికి ఇక్కడుంటాను. ఎంతలెండి. రేపీపాటికి తగ్గిపోతుంది" అంది.

నిజానికి నాకు ఇష్టంలేదు. దాన్ని ఇప్పుడు కాదంటే అదే గవర్నమెంటు వారిచ్చే స్కూల్లోనో మకాం పెడుతుంది. పనిలోకి రాదు. నానా అవస్థా పడాలి— అని ఆలోచించి సరే అన్నాను. ఇదీ ఒకందుకు మంచిదే. మా ఆయన నన్నీసారి చాలా మెచ్చుకుంటారు. నా స్థానం మరింతపైకి పెరుగుతుంది.

లింగమ్మ ఒక మూలగా సర్దుకుని. ముడుచుకుని కూర్చుంది.

"అమ్మగారూ, గుడ్డలన్నీ తడిసి ముద్దైపోయాయి. ఈ ఛంటాడికి ఏదైనా పాత చొక్కా వుంటే యియ్యండమ్మా-చచ్చి మీ కడుపు నుడతా" అంటూ మొదలుపెట్టింది.

PHILIPS రూపానికి రూపం-గుణానికి గుణం!

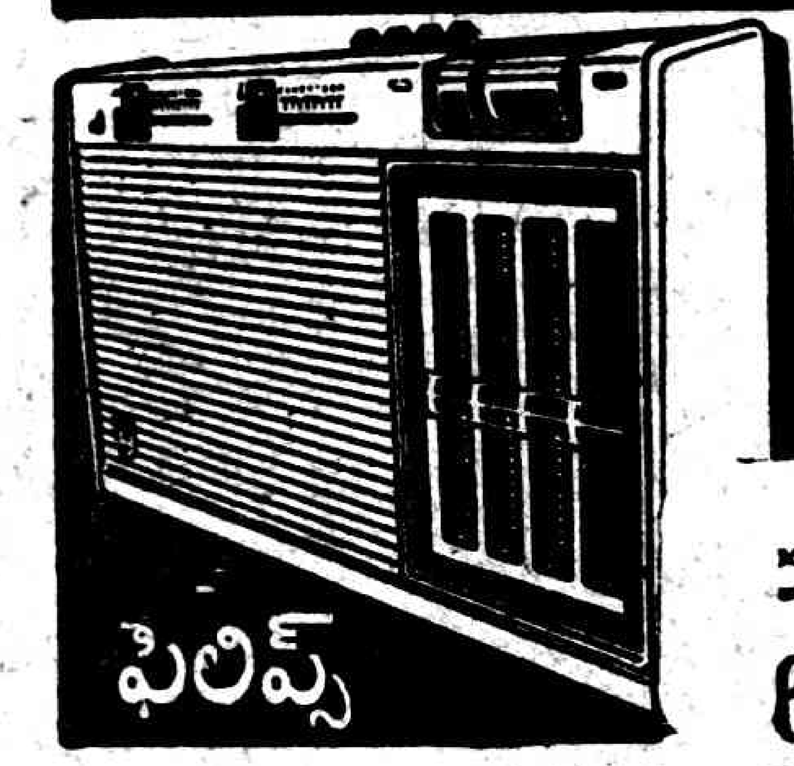

ఫిలిప్స్
వేలియంట్ 4 బ్యాండ్లు
- ఫుల్ ఫాయిల్ ప్రింటెడ్ గ్రిల్
- స్లైడ్ కంట్రోల్స్
- క్రోమ్ పుష్ బటన్లు
- మలథంగా కరంటుకు మార్చుకోవచ్చు

రూ. 615

ఆడియోవిజన్, ప్రకాశం రోడ్. విజయవాడ—2. ఫోన్ : 76369. Ganesh

ప్రతినెలలో 8 మరియు 23 తేదీలలో

భాగ్యలక్ష్మి
ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర లాటరీ

3 మొదటి బహుమతులు
రూ. 1,00,000 ఒక్కొక్కటి

మొత్తము బహుమతుల విలువ: రూ. 6,00,000

బహుమతుల మొత్తము : 33,504

3 సిరీసులకు చేర్చి:

3 మొదటి బహుమతులు	రూ.	1,00,000/-	ఒక్కొక్కటి
3 రెండవ బహుమతులు	రూ.	15,000/-	ఒక్కొక్కటి
3 మూడవ బహుమతులు	రూ.	5,000/-	ఒక్కొక్కటి
15 నాల్గవ బహుమతులు	రూ.	1,000/-	ఒక్కొక్కటి
30 ఐదవ బహుమతులు	రూ.	500/-	ఒక్కొక్కటి
150 ఆరవ బహుమతులు	రూ.	100/-	ఒక్కొక్కటి
300 ఏడవ బహుమతులు	రూ.	50/-	ఒక్కొక్కటి
3,000 ఎనిమిదవ బహుమతులు	రూ.	10/-	ఒక్కొక్కటి
30,000 తొమ్మిదవ బహుమతులు	రూ.	5/-	ఒక్కొక్కటి

త్వరపడండి! నేడే మీ టికెట్ కొనండి

టికెట్ ఖరీదు రు. 1/-

ఎం.వి.యస్. ప్రసాదరావు, I.A.S.,
డైరెక్టర్ ఆఫ్ స్టేట్ లాటరీస్, అండ్
డైరెక్టర్ ఆఫ్ స్మాల్ సేవింగ్స్ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము,
10-4-495/2/1, ఎ.సి.గార్డ్స్, హైదరాబాద్-500 004

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర లాటరీలు

ASP/S/T/6120

సినీ తారలు

శ్రీదేవి, సుజాత, జయసుధ, జయప్రదల ఫోటోల సెట్టు 5రూ. ఏయన్నార్, ఎన్టీఆర్, శోభన్‌బాబు, కృష్ణ, కృష్ణంరాజుల ఫోటోల సెట్టు 6రూ. తెలుగు, హిందీ తారల అడ్రసులు (ఫోను నంబర్లతో సహా) గల పుస్తకం 2రూ. ఎం.ఓ. చేయండి!

SUVARNA

వై.కె.మూర్తి

దాసరివారివీధి. విజయవాడ-2

డా॥ పి. వి. కె. రావ్, B. A.,

వైద్యవిద్వాన్, వైద్యాచార్య, సెక్స్ స్పెషలిస్ట్

వివాహము వాయిదా వేయ నవసరంలేదు. హస్త ప్రయోగం, నరముల బలహీనత, శీఘ్ర స్ఖలనములకు ఆయుర్వేద చికిత్స పోస్టు ద్వారా చికిత్స కలదు.

రావూస్ క్లినిక్,

టి. బి. రోడ్, తెనాలి. ఫోన్ : 700. 1010

జౌలిమ్ లోషన్

గజ్జి తామరకు పేటెంటు మందు అన్ని షాపులలోను దొరకును

ORIENTAL CHEMICAL WORKS
RAO (INDORE)

ఉచితం ఉచితం ఉచితం

తెల్లమచ్చలు

ఏ రకం తెల్లమచ్చలైనాసరే వాని రంగు మరియు ఎర్రమచ్చలరంగు మా ప్రఖ్యాత ఔషధం "డాగ్ వినాశక్" వాడిన యెడల మూడు దినములలో మారును. అటుపైన మామూలు చర్మంవలె నుండి పోవును. ప్రచారం కొరకు ఒక సీసా మందు ఉచితంగా పంపెదము. వెంటనే వ్రాయండి.

Address

Samaj Kalyan (R. L. 2)

P.o. Katri Sarai (GAYA)

అందుకే నాకు వీళ్ళంటే అసహ్యం. ఇదిగో రమ్మంటే చాలు-వట్టలేం వీళ్ళని. వున్నవేవో అనసూయమ్మగారికి యివ్వనే యిచ్చాను. మళ్ళీ ఈ మూక కోసం యెక్కడినుంచి తెచ్చేది?

"లేవే తల్లీ. ఒక్కటీ చిరిగిందీ. నలిగిందీలేదు. వుంటే అట్టాగే యిచ్చేదాన్ని" అన్నాను మెత్తగా.

"చిరగక పోయినా ఇవ్వొచ్చని మొన్న నాన్న అన్నారుకదే" అంటూ అందుకున్నాడు మా పెద్దాడు. వొళ్ళు మండిపోయింది. చెంప పగలగొడదామనుకున్నా. వాడా మాట అనేసి పక్కగదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

లింగమ్మ సణుగుతూ పడుకుంది. మిగిలిన అన్నం పెట్టాను. అదే పిల్లలకి పెట్టి. తనూ తింది వర్షం పడుతున్నా. గాలి వీసున్నా అంట్లు రాత్రే తోమేసి లోపల పెట్టేసింది. అన్నం పెట్టానుకదా ఆ మాత్రం చెయ్యకపోతే ఎలా. అందుకే చేసింది.

తెల్లవారింది. వర్షం తగ్గలేదు. ఆ వర్షంలోనే లింగమ్మ ఎక్కడికో వెళ్ళింది. పిల్లలిదరూ చలికి ముడుచుకుని. ఒకే చీర గుడ్డలో చుట్టుకుని నిద్రపోతున్నారు. నేను వంటపని పూర్తిచేసి బయట కొచ్చేసరికి ఇద్దరి పిల్లలకీ చొక్కా లాగూ తొడిగింది లింగమ్మ. పెద్దాడికి సరిపోయాయి. రెండోవాడికి వదులుగా, పొడుగ్గావున్నాయి. వాడు వాటిల్లో మునిగిపోయాడు. నేనా బట్టలుచూసి నిర్ఘాంతపోయాను. వెంటనే అర్థంకాకపోయినా. కొంచెం ఆలోచిస్తే యెక్కువే అర్థమైంది. ఎప్పుడో యివ్వాలని. స్పెషల్ ఆఫీసరుగారిచేత యిప్పించాలవీ నిర్ణయించారుకదా! ముందే ఎలా యిచ్చేశారు అని అనుమానం నన్ను పీకేసింది. మనసు పట్టలేక లింగమ్మని అడిగాను.

"రెండేసి రూపాయలకి కొన్నానమ్మగారూ - బిడ్డలు చలికి గడ్డయిపోతున్నారు. ఉన్నపళంగా ఇమ్మంటే ఏ అమ్మమాత్రం యిస్తుంది చెప్పండి. అందుకనీ........"

లింగమ్మ యింకా మాట్లాడుతూనే వుంది. కాని వాటిలో అన్ని మాటలూ వినిపించడం లేదు. వాక్యాలు అర్థంకావడం లేదు.

ఇంత చిత్తుగా నేను ఓడిపోగలనని నాకా క్షణంలోనే తెలిసింది. నాకే అన్నీ తెలుసు ననుకున్న నా నమ్మకం కరిగి, నీరై పోయింది. నాకు కోపానికి మారుగా ఏడుపొచ్చింది —

అంత వర్షంలో దిగిన ఆయన్నిచూస్తే దుఃఖం చెరీకట్టలు తెంచుకుంది. ఈ కన్నీటికి కారణం నా ఓటమేనని నాకు మాత్రమే తెలుసు.

ఆయన కొంత స్థిమితపడ్డాక. ఆపుకోలేక అంతా చెప్పాను. ఆయన నవ్వి—.

"కామాక్షీ, నీ కసలేం తెలీదు" అన్నారు మొదటిసారిగా.

"ఈ ప్రపంచం ఒక వ్యాపార సంస్థ. ఇక్కడ సరుకులతో మాత్రమే వ్యాపారం చెయ్యరు. మనుష్యులతోనూ. వారి మనస్తత్వాలతోనూ చేస్తారు. బాధపడకు. ఇలాంటివి మనంతట మనమే చెయ్యాలి. మనకి మధ్యవర్తు లెందుకు" అన్నారు అనునయంగా.

శబ్దార్థచంద్రిక